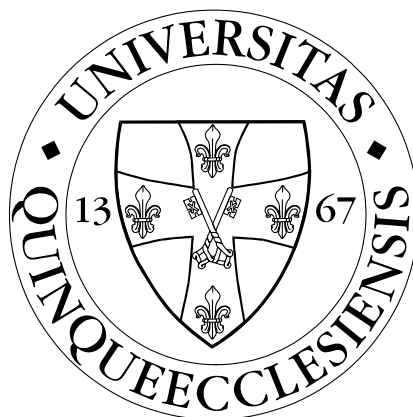

**A Pécsi Tudományegyetem
eszközök és források értékelési szabályzata**

Pécs 2015.

Hatályos 2015. november 12. napjától

A Pécsi Tudományegyetem (továbbiakban Egyetem) Szenátusa az eszközök és források értékelésének szabályait a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (továbbiakban Szt.), valamint az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I. 11.) kormányrendelet (továbbiakban Áhsz.) rendelkezései alapján, az Egyetem Számviteli Politikájával összhangban az alábbiak szerint határozza meg:

I. Általános rendelkezések

A szabályzat célja

1. § A szabályzat célja, hogy

- a) meghatározza azon értékelési elveket, módszereket, amelyekkel az Egyetem az eszközei és forrásai értékét rögzíti;
- b) rögzítse – az Egyetem sajátosságainak figyelembevételével – azon eszközei és kötelezettségei értékelésének gyakorlatát, amelyek esetében az Szt. és az Áhsz. felhatalmazása alapján az Egyetem számviteli-politikai döntésén alapul az értékelés;
- c) az értékelési módszerek a szabályzatot alkalmazó személyek számára pontosan értelmezhetőek legyenek;
- d) tájékoztatást nyújtson a belső és külső ellenőrzés számára az Egyetem könyvvezetési és beszámoló készítési kötelezettsége során követett értékelési gyakorlatról, eljárásokról.

A szabályzat hatálya

2. § (1) A szabályzat személyi hatálya kiterjed az Egyetem Szervezeti és Működési Szabályzata 77. §-ban és 78. §-ban meghatározott szervezeti egységekre, önálló szervezetekre, fenntartott köznevelési intézményekre (továbbiakban együttesen szervezeti egységek), az ezen szervezeti egységekben közalkalmazotti vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban foglalkoztatott személyekre, valamint az Egyetemmel hallgatói jogviszonyban álló személyekre.

(2) A szabályzat tárgyi hatálya az Egyetem működését biztosító, az Egyetem tulajdonában, használatában lévő eszközökre, és azok forrására terjed ki.

II. Az eszközök bekerülési értéke

3. § (1) Amennyiben az eszköz olyan gazdasági eseménnyel kerül az Egyetem tulajdonába, használatába, amelyet kötelezettségvállalás előz meg, a kötelezettségvállaló köteles az eszköz bekerülési értékét alátámasztó valamennyi dokumentum eredeti példányát vagy hitelesített másolatát haladéktalanul a Számviteli Osztályra eljuttatni.

(2) Amennyiben az eszköz ellenszolgáltatás nyújtása nélkül kerül az Egyetem tulajdonába, használatába, a tulajdonjog vagy használati jog szerzését rögzítő szerződést vagy egyéb okiratot az Egyetem részéről jegyző személy köteles az eszköz bekerülési értékét alátámasztó valamennyi dokumentum eredeti példányát vagy hitelesített másolatát haladéktalanul a Közgazdasági és Kontrolling Igazgatóság Számviteli Osztályára (továbbiakban Számviteli Osztály) eljuttatni.

Immateriális javak és tárgyi eszközök bekerülési értéke

4. § (1) Vételár, eladási ár a termékek, szolgáltatások beszerzése, értékesítése után fizetett, kapott, felárral növelt, engedményekkel csökkentett, általános forgalmi adót nem tartalmazó ellenérték.

(2) A vásárolt immateriális javak bekerülési értéke az egységes rovatrend K61. Immateriális javak beszerzése, létesítése rovathoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon végleges kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettségként nyilvántartott vételár.

(3) A vásárolt, rendeltetészerűen használatba nem vett, üzembe nem helyezett tárgyi eszközök bekerülési értéke az egységes rovatrend

- a) K62. Ingatlanok beszerzése, létesítése,
- b) K63. Informatikai eszközök beszerzése, létesítése
- c) K64. Egyéb tárgyi eszközök beszerzése, létesítése

rovatokhoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon végleges kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettségként nyilvántartott vételár, kisajátítás útján szerzett ingatlan esetén a kártalanítás összege is.

(4) A bekerülési értékbe ezen beszerzéseknél bele kell számítani az üzembe helyezésig, a raktárba történő beszállításig felmerült, az eszközökhöz egyedileg hozzákapcsolható:

- a) tervezési,
- b) szállítási,
- c) rakodási,
- d) alapozási,
- e) szerelési,
- f) üzembe helyezési

munkáknak az egységes rovatrend K62., K63., K64. rovataihoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon végleges kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettségként nyilvántartott együttes vételárát.

(5) A használatba vett, a mérlegben nem szerepeltethető tárgyi eszközök bővítésével, rendeltetésének megváltoztatásával, átalakításával, élettartamának, teljesítőképességének közvetlen növelésével összefüggésben idegen vállalkozó által végzett munkák bekerülési értéke, azoknak az egységes rovatrend K62., K63., K64. rovataihoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon végleges kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettségként nyilvántartott vételára.

(6) A már használatba vett, a mérlegben nem szerepeltethető tárgyi eszközökön idegen vállalkozó által végzett felújítási munkák esetén a felújítás bekerülési értéke az elhasználódott tárgyi eszköz eredeti állaga (kapacitása, pontossága) helyreállítása érdekében a felújítás befejezéséig felmerült, az eszközökhöz egyedileg hozzákapcsolható

- a) tervezési,
- b) szállítási,
- c) rakodási,
- d) alapozási,
- e) szerelési,
- f) üzembe helyezési munkáknak

az egységes rovatrend K71. Ingatlanok felújítása, K72. Informatikai eszközök felújítása, K73. Egyéb tárgyi eszközök felújítása rovatokhoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon nyilvántartott

végleges kötelezettségvállalások, más fizetési kötelezettségek végleges kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettségként nyilvántartott vételára.

(7) Az ingatlanok, gépek, berendezések, felszerelések, járművek értékét növeli az azokhoz kapcsolódóan a pénzügyi számvitelben elszámolt, befejezett felújítás értéke.

(8) Nem része az immateriális javak és tárgyi eszközök bekerülési értékének az egységes rovatrend K67. Beruházási célú előzetesen felszámított általános forgalmi adó, K74. Felújítási célú előzetesen felszámított általános forgalmi adó rovatokhoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon végleges kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettségként nyilvántartott összeg.

(9) Az Egyetem használatában levő idegen tulajdonú eszközök nyilvántartása a tulajdonos (átadó) által közölt könyv szerinti értéken történik.

A saját előállítású immateriális javak, tárgyi eszközök bekerülési értékének összetevői

5. § (1) Az eszköz előállítási értékének részét képezik azon költségek, amelyek

- a) az eszköz (termék) előállítása, üzembe helyezése, bővítése, rendeltetésének megváltoztatása, átalakítása, eredeti állagának helyreállítása során közvetlenül felmerültek;
- b) az előállítással bizonyíthatóan szoros kapcsolatban voltak;
- c) az eszközre (termékre) megfelelő mutatók, jellemzők segítségével elszámolhatók.

(2) Az eszköz előállítása során felmerült költségként kell figyelembe venni:

- a) a közvetlen anyagköltséget;
- b) a közvetlen személyi juttatási költséget;
- c) a közvetlen személyi juttatási költségek járulékait, a szociális hozzájárulási adót;
- d) az egyéb közvetlen költséget (szállítási és rakodási költség, közvetlen gépköltség).

(3) A teljesített szolgáltatás bekerülési (előállítási) értékének részét azok a költségek képezik, amelyek

- a) a szolgáltatás teljesítése során közvetlenül felmerültek,
- b) a szolgáltatás teljesítésével szoros kapcsolatban voltak,
- c) a szolgáltatásra megfelelő mutatók, jellemzők segítségével elszámolhatók.

(4) Az előállítási költségek közé tartoznak azok az adott eszközzel közvetlen kapcsolatba hozható, az előállításhoz kapcsolódó általános költségek arányos összegei is, amelyek az adott termékre megfelelő mutatók, jellemzők segítségével elszámolhatók:

- a) gépköltségek,
- b) kamatköltségek,
- c) egyéb kisegítő részlegek (üzemek) általános költségei.

(5) Az előállítási költségek között kell elszámolni (és így az előállítási érték részét képezi):

- a) az idegen vállalkozó által megvalósított beruházáshoz a beruházó költségvetési szerv által biztosított (az idegen vállalkozó felé nem számlázott), vásárolt anyag bekerülési (beszerzési) értékét;
- b) a saját előállítású termék, nyújtott szolgáltatás közvetlen önköltségét a vásárolt anyag, a saját előállítású termék tényleges beépítésekor, a szolgáltatásnyújtással egyidejűleg.

(6) Értékesítési költségeket és az előállítással közvetlen kapcsolatba nem hozható igazgatási és egyéb általános költségeket – az eszközértékelés alapjául szolgáló – közvetlen önköltség nem tartalmazhat.

Gazdasági társaságban lévő tulajdonosi részesedés bekerülési értéke

6. § (1) A gazdasági társaságban való részesedés bekerülési értékét alapításkor, tőkeemeléskor, vásárláskor, a társaság átalakulásakor, beolvadásakor a (2) bekezdés előírásai szerint kell meghatározni, alapításkor, tőkeemeléskor, vásárláskor egyezően az egységes rovatrend K65. Részesedések beszerzése vagy K66. Meglévő részesedések növeléséhez kapcsolódó kiadások rovatokhoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon végleges kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettségként nyilvántartott összeggel.

(2) A gazdasági társaságban való részesedés bekerülési értékének részletes szabályai:

- a) a gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetés bekerülési (beszerzési) értéke a vásárláskor a részvényért, üzletrészért, egyéb társasági részesedésért fizetett ellenérték (vétélár);
- b) a gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetés bekerülési (beszerzési) értéke alapításkor, tőkeemeléskor a létesítő okiratban, annak módosításában, illetve a közgyűlési, az alapítói, a taggyűlési határozatban a jegyzett tőke fedezeteként, valamint a jegyzési, a kibocsátási érték és a névérték különbözeteként, a jegyzett tőkén felüli tőke fedezeteként meghatározott vagyoni hozzájárulás együttes értéke a ténylegesen befizetett pénzbetétnak és a rendelkezésre bocsátott nem pénzbeli betétnek megfelelő összegben;
- c) gazdasági társaság átalakulása esetén a megszűnt gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetés ellenében kapott részesedés bekerülési (beszerzési) értéke a megszűnt részesedésre jutó – a megszűnt gazdasági társaság végleges vagyonmérlege szerinti – saját tőke összege (kiválás esetén a kiválással létrejött gazdasági társaság végleges vagyonmérlege szerinti saját tőke összege);
- d) gazdasági társaság beolvadása esetén a külső tulajdonosnál a megszűnt gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetés ellenében kapott részesedés bekerülési (beszerzési) értéke a megszűnt részesedésre jutó – a megszűnt gazdasági társaság végleges vagyonmérlege szerinti – saját tőke összege;
- e) a gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetés névértéke fejében a jegyzett tőke leszállításakor (ideértve a tőkeleszállítással egyidejűleg végrehajtott, a leszállított jegyzett tőkével arányos jegyzett tőkén felüli saját tőke kivonást is) átvett eszköz bekerülési (beszerzési) értéke a gazdasági társaság által közölt, illetve számlázott érték, a gazdasági társaság jogutód nélküli megszűnése esetén a vagyonfelosztási javaslat szerinti érték.

Készletek bekerülési értéke

7. § (1) A vásárolt anyagok bekerülési értéke az egységes rovatrend

- a) K311. Szakmai anyagok beszerzése,
- b) K312. Üzemeltetési anyagok beszerzése,
- c) (a reprezentációs készletek, üzleti ajándékok beszerzésével kapcsolatosan) a K123. Egyéb külső személyi juttatások,

rovathoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon végleges kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettségként nyilvántartott vétélár.

(2) A vásárolt áruk bekerülési értéke az egységes rovatrend K313. Árubeszerzés rovathoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon végleges kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettséggént nyilvántartott vételár.

(3) A saját előállítású késztermékek, és tárgyi eszközök értékét a közvetlenül felmerült anyagköltség, valamint a hozzákapcsolható közvetett költségek alapján kell meghatározni.

(4) A készletek nyilvántartását, valamint a felhasználások elszámolását súlyozott átlagár alkalmazásával kell megállapítani, végrehajtani.

Pénzeszközök bekerülési értéke

8. § A forint pénzeszközök bekerülési értéke a befizetett, jóváírt forintösszeg. A valutapénztárba bekerülő valutakészlet és a devizaszámlára kerülő deviza bekerülési értéke a bekerülés napjára vonatkozó, e szabályzat 23. § (1) és (2) bekezdése szerinti devizaárfolyamon átszámított forintérték, kivéve a forintért vásárolt valutát, devizát, amelynél a ténylegesen fizetett forint alapján kell a nyilvántartásba vételi árfolyamot meghatározni.

Követelések bekerülési értéke

9. § (1) Az adott előlegek bekerülési értéke az átutalt vagy megfizetett – előzetesen felszámított általános forgalmi adót nem tartalmazó – összeg.

(2) A követelések bekerülési értéke az egységes rovatrend bevételeihez kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon kimutatott követelésekkel megegyező elismert, esedékes összeg.

Kötelezettségek bekerülési értéke

10. § (1) A kapott előlegek bekerülési értéke az átutalt, megfizetett – előzetesen felszámított általános forgalmi adót nem tartalmazó – összeg.

(2) A kötelezettségek bekerülési értéke az egységes rovatrend kiadásaihoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon nyilvántartott végleges kötelezettségvállalások, más fizetési kötelezettségek összege.

Importbeszerzés bekerülési értéke

11. § Ha a beszerzés ellenértékének kiegyenlítése számla alapján devizában, valutában történik, akkor a számla szerinti – levonható általános forgalmi adót nem tartalmazó – devizaösszegnek, valutaösszegnek a beszerzéskor, a szolgáltatás igénybevételekor (teljesítéskor) érvényes, e szabályzat 23. § (1) és (2) bekezdései szerinti árfolyamon átszámított forintértéke a termék, illetve a szolgáltatás értéke.

Bekerülési érték meghatározása egyéb gazdasági események esetében

12. § (1) Követelés fejében átvett eszköz bekerülési (beszerzési) értéke az eszköz megállapodás, csereszerződés, vagyonfelosztási javaslat szerinti (számlázott, bizonylatolt) értéke.

(2) Csere útján beszerzett eszköz bekerülési (beszerzési) értéke az eszköz csereszerződés szerinti értéke, a cserébe adott eszköz eladási ára.

(3) A térítés nélkül (a visszaadási kötelezettség nélkül) átvett eszköz, illetve az ajándékként, hagyatékként kapott eszköz, továbbá a többletként fellelt (a nem adminisztrációs hibából származó többlet) eszköz bekerülési (beszerzési) értéke – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – az eszköznek az állományba vétel időpontjában ismert piaci értéke.

(4) A vagyonkezelésbe vett eszközök – ideértve, ha a vagyonkezelői jog más vagyonkezelőtől való átvétellel, költségvetési szerv átalakításával, jogutód nélküli megszűnésével kapcsolatban keletkezik, de ide nem értve, ha a vagyonkezelői jog vásárlással, saját előállítással keletkezik – bekerülési értéke a vagyonkezelésbe adónál kimutatott bruttó érték. Az átvételt követően a vagyonkezelésbe adónál az átadásig esetleg elszámolt értékcsökkenést, értékvesztést a vagyonkezelésbe vevőnek nyilvántartásba kell vennie.

III. Az eszközök piaci értékének meghatározása

13. § (1) Eszközök piaci értékének meghatározása esetén statisztikai indexek, előrejelzési számítások, összehasonlító (árképzési) módszerek, bekerülési, utánpótlási értékből kiinduló eljárások, stb. alkalmazhatók, azzal a feltétellel, hogy az elfogadott és használt módszer számviteli oldalról is alátámasztható, módszertanilag dokumentálható.

(2) A piaci érték meghatározásánál abból kell kiindulni, hogy egy adott eszközt az értékelés időpontjában, adott állapotban, adott környezeti feltételek mellett, milyen összegért lehet beszerezni, eladni. Ha ugyanazt az eszközt már nem lehet beszerezni, csak korszerűbbet, több feladat ellátására alkalmasat, akkor az összehasonlító árak módszerét kell alkalmazni. Ez esetben a korszerűbb, a több feladat ellátására alkalmas eszköz bekerülési értékéből le kell vonni a minőségi különbség árban érvényesített hatását, és ezt az értéket kell piaci árnak tekinteni, amelyet az (1) bekezdésben meghatározott módon korrigálni kell az értékcsökkenéssel. Az így kapott piaci értéket kell az adott eszköz könyv szerinti értékével összevetni, a különbséget minősítve kell eldönteni, hogy indokolt-e terven felüli értékcsökkenést elszámolni. Amennyiben tárgyi eszközt már nem lehet beszerezni, vagy egyedileg gyártották le, vagy az adott eszközt más nem tudná hasznosítani, ezért azt nem is lehet eladni, más módon célszerű a piaci értékhez történő viszonyítást elvégezni, és az utánpótlási árat meghatározni.

(3) A piaci érték megállapításának alapját képező információk előkészítéséért, szolgáltatásáért a Számviteli Osztály, az érték végső megállapításáért a közgazdasági és kontrolling igazgató a felelős.

IV. Az értékcsökkenés elszámolásának szabályai

Terv szerinti (lineáris) értékcsökkenés

14. § (1) Az immateriális javak, a tárgyi eszközök üzembe helyezését (használatbavételét) követően, a használattal összefüggésben értékcsökkenést (terv szerinti értékcsökkenés) kell elszámolni. Az üzembehelyezést hitelt érdemlően dokumentálni kell. Az értékcsökkenést havonta - az éves szintű leírási kulcsok alapján, a tényleges használatnak megfelelően, időarányosan egy hónapra számított összegben – a havonkénti könyvviteli zárlat keretében kell elszámolni.

(2) Az immateriális javaknak, a tárgyi eszközöknek a hasznos élettartam végén várható maradványértékkel csökkentett bekerülési (beszerzési, illetve előállítási) értékét azokra az évekre kell felosztani, amelyekben ezen eszközöket előreláthatóan az Egyetem használni fogja (az értékcsökkenés elszámolása).

(3) A kisértékű immateriális javak bekerülési értékét a beszerzést, a kisértékű tárgyi eszközök bekerülési értékét az üzembe helyezést, használatba vételt követően terv szerinti értékcsökkenésként egy összegben kell elszámolni.

(4) Az immateriális javak esetén a terv szerinti értékcsökkenési leírás kulcsa:

- a) vagyoni értékű jogoknál 16% vagy a tervezett használati idő alapján megállapított lineáris kulcs;
- b) a szellemi termékeknél 33%.

(5) A tárgyi eszközök terv szerinti értékcsökkenését a társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény 2. számú mellékletében meghatározottak szerint kell elszámolni. A leírási kulcsok jegyzékét jelen szabályzat 1. számú melléklete tartalmazza.

(6) Az ingatlanokhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogok, valamint az ingatlanokba beépített gépészeti, és egyéb technológiai gépek, berendezések terv szerinti értékcsökkenésének leírási kulcsa azonos annak az ingatlanokéval, amelyhez az adott vagyoni értékű jog kapcsolódik, amelyikbe beépítésre került.

(7) Figyelembe véve az Egyetem speciális tevékenységét a huszonötmillió forint bekerülési érték feletti tárgyi eszközök és immateriális javak esetében alkalmazott maradványérték nulla forint.

(8) Nem számolható el terv szerinti értékcsökkenés a földterület, a telek (a bányaművelésre, veszélyes hulladék tárolására igénybe vett földterület, telek kivételével), az erdő bekerülési (beszerzési) értéke után, és az üzembe nem helyezett beruházásnál.

(9) Nem lehet terv szerinti értékcsökkenést elszámolni:

- a) azon eszköz esetében (pl. a képzőművészeti alkotás, a régészeti lelet), amely értékéből a használat során sem veszít, vagy amelynek értéke – különleges helyzetéből, egyedi mivoltából adódóan – évről évre nő,
- b) a használatban, kezelésben vagy bérben tartott idegen eszközök esetében.

(10) Terv szerinti értékcsökkenést a már rendeltetésszerűen használatba vett, üzembe helyezett immateriális javak, tárgyi eszközök után kell elszámolni addig, amíg azokat rendeltetésüknek megfelelően használják.

(11) A már használatba vett tárgyi eszközökre megvalósított, valamint üzembehelyezett értéknövelő beruházások, és felújítások tervszerinti értékcsökkenését a ráfordítással növelt, együttes bruttó érték alapján kell elszámolni.

Terven felüli értékcsökkenés

15. § (1) Terven felüli értékcsökkenést kell az immateriális jószágnál, a tárgyi eszköznél elszámolni akkor, ha

- a) az immateriális jószág, a tárgyi eszköz (ideértve a beruházást is) értéke tartósan lecsökken, mert az immateriális jószág, a tárgyi eszköz (ideértve a beruházást is) a tevékenység változása miatt feleslegessé vált, vagy megrongálódás, megsemmisülés vagy hiány következtében rendeltetésének megfelelően nem használható vagy használhatatlan;
- b) a vagyoni értékű jog a vonatkozó szerződés módosulása miatt csak korlátozottan vagy egyáltalán nem érvényesíthető.

(2) Amennyiben a terven felüli értékcsökkenés elszámolásának oka megszűnik vagy a tárgyi eszköz eredeti használhatósága visszaáll, a terven felüli értékcsökkenés mértékéig a terven felüli értékcsökkenés visszaírását kell elszámolni.

V. Az értékhelyesbítés elszámolásának szabályai

16. § Az Egyetem nem alkalmazza a piaci értéken történő értékelést, az értékhelyesbítés intézményét.

VI. Az értékvesztés elszámolásának szabályai

17. § (1) Amennyiben a részesedések, készletek, követelések, az adott előlegek piaci értéke tartósan és jelentősen alacsonyabb, mint a könyv szerinti értéke, úgy a különbözet értékvesztésként kell elszámolni. Az elszámolt értékvesztés esetén, ha az értékvesztés okai részben vagy teljesen megszűntek, úgy az elszámolt értékvesztést legfeljebb az elszámolás összegéig vissza kell írni. Az értékvesztés elszámolását és annak visszaírását a költségvetési év mérlegfordulónapjára vonatkozó értékelés keretében kell végrehajtani.

(2) Az értékvesztés elszámolását minden esetben dokumentálni szükséges.

(3) Az eszközökhöz kapcsolódó értékvesztés elszámolásának engedélyezése az Egyetem közgazdasági és kontrolling igazgatójának hatáskörébe tartozik.

A gazdasági társaságban levő tulajdoni részesedést jelentő befektetések értékvesztése

18. § (1) A gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetésnél – függetlenül attól, hogy az a forgóeszközök, illetve a befektetett pénzügyi eszközök között szerepel – értékvesztést kell elszámolni, a befektetés könyv szerinti értéke és piaci értéke közötti – veszteségjellegű – különbözet összegében, ha ez a különbözet tartósan mutatkozik és jelentős összegű.

(2) A befektetés piaci értéke meghatározásakor figyelembe kell venni:

- a) a gazdasági társaság tartós piaci megítélését, a piaci megítélés tendenciáját, a befektetés (felhalmozott) osztalékkal csökkentett tőzsdei, tőzsdén kívüli árfolyamát, annak tartós tendenciáját;
- b) a megszűnő gazdasági társaságnál a várhatóan megtérülő összeget;
- c) a gazdasági társaság saját tőkéjéből a befektetésre jutó részt, külföldi pénzügyi értékre szóló befektetés esetén az Szt. 60. § szerinti, a költségvetési év mérlegfordulónapjára vonatkozó devizaárfolyamon átszámított forintértéken.

A készletek értékvesztése

19. § (1) Ha a vásárolt készlet (anyag, áru) bekerülési (beszerzési), illetve könyv szerinti értéke jelentősen és tartósan magasabb, mint a mérlegkészítéskor ismert tényleges piaci értéke, akkor azt a mérlegben a tényleges piaci értéken, ha a saját termelésű készlet (befejezetlen termelés, félkész és késztermék, állat) bekerülési (előállítási), illetve könyv szerinti értéke jelentősen és tartósan magasabb, mint a mérlegkészítéskor ismert és várható eladási ára, akkor azt a mérlegben a még várhatóan felmerülő költségekkel csökkentett, várható támogatásokkal növelt eladási áron számított értéken kell kimutatni, a készlet értékét a különbözetnek értékvesztéskénti elszámolásával kell csökkenteni.

(2) A vásárolt készlet bekerülési (beszerzési), illetve könyv szerinti értékét, illetve a saját termelésű készlet bekerülési (előállítási) értékét – az (1) bekezdésben foglaltakon túl – csökkentetten kell a mérlegben szerepeltetni, ha a készlet a vonatkozó előírásoknak (szabvány, szállítási feltétel, szakmai előírás stb.), illetve eredeti rendeltetésének nem felel meg, ha megrongálódott, ha felhasználása, értékesítése kétségessé vált, vagy feleslegessé vált. A készlet értékének csökkentését – a különbözetnek értékvesztéskénti elszámolásával – ez esetben addig a mértékig kell elvégezni, hogy a készlet a használhatóságnak (az értékesíthetőségnek) megfelelő, mérlegkészítéskor, a minősítés elvégzésekor érvényes (ismert) piaci értéken (legalább haszonanyagáron, hulladékértéken) szerepeljen a mérlegben.

(3) Az értékvesztés összege a – fajlagosan kis értékű – készleteknél az Egyetem által kialakított készletcsoportok könyv szerinti értékének arányában is meghatározható.

A követelések (ide értve az adott előleget is) értékvesztése

20. § (1) A követelések minősítése alapján a költségvetési év mérlegfordulónapján fennálló és a mérlegkészítés időpontjáig pénzügyileg nem rendezett követelésnél értékvesztést kell elszámolni – a mérlegkészítés időpontjában rendelkezésre álló információk alapján – a követelés könyv szerinti értéke és a követelés várhatóan megtérülő összege közötti – veszteségjellegű – különbözet összegében, ha ez a különbözet tartósan mutatkozik és jelentős mértékű.

(2) A követelések, működési célú támogatások, felhalmozási célú támogatások bevételeire államháztartáson belülről értékvesztés nem számolható el.

21. § (1) Az adósok, vevők minősítése során vizsgálni kell a rendelkezésre álló, a köztudomású, valamint az elérhető nyilvános adatok alapján:

- a) az adós, vevő jövedelmi helyzetét, fizetőképességét, likviditási gondjainak tartósságát,
- b) annak lehetőségét, milyen mód van a szerződés alapján garancia érvényesítésére,
- c) folyamatban van-e csőd-, felszámolási, végelszámolási vagy kényszertörlési eljárás az érintettel szemben,
- d) a követelés milyen mértékű megtérülésével lehet számolni.

(2) Amennyiben az adósok minősítéséhez az (1) bekezdésben részletezett adatok nem állnak rendelkezésre az értékvesztések elszámolása a követelés esedékességi dátumának figyelembe vételével, az alábbi rend szerint történik:

- a) a félévet (183 napot) meg nem haladó tartozások esetében értékvesztést az Egyetem nem számol el,
- b) a félévet meghaladó, de az egy évet el nem érő tartozások (184-365 nap) esetében 50 % értékvesztést kell elszámolni,
- c) az egy évet meghaladó tartozások (366 naptól) teljes egészében (100 %) elszámolásra kerülnek.

(3) Az Egyetem által nyújtott lakáscélú munkáltatói kölcsönök esetében, amennyiben az adósok minősítéséhez az (1) bekezdésben részletezett adatok nem állnak rendelkezésre, az adott kölcsön értékvesztésének elszámolása az OTP Bank Nyrt-től származó kimutatások alapján az alábbi mutatók alkalmazásával történik:

- a) hátralékos napok száma: (hátralék összege / törlesztő részlet) x 30,
- b) a kölcsön lejárat ideje és a beszámoló fordulónapja (december 31.) között eltelt napok száma.

(4) Az egyes kölcsönökre vonatkozó értékvesztést az alábbiak szerint kell megállapítani:

A (3) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott két mutató közül a nagyobb alapján történik az értékvesztés elszámolása a 21. § (2) bekezdésében meghatározott % értékek szerint.

Pénzeszközök értékvesztése

22. § (1) A pénzeszközöknél az értékvesztést akkor kell alkalmazni, ha az adott számlát vezető hitelintézet a számlán lévő összeget nem tudja a számlatulajdonos Egyetemnek maradéktalanul a rendelkezésére bocsátani.

(2) Nem lehet értékvesztést elszámolni a Magyar Államkincstár által vezetett fizetési számlák esetében.

VII. Külföldi pénzürtékre szóló eszközök és kötelezettségek értékelési szabályai

23. § (1) A külföldi pénzürtékre szóló eszköz, kötelezettség (kötelezettségvállalás, más fizetési kötelezettség) forintértékének meghatározásakor a valutát, devizát a Magyar Nemzeti Bank által közzétett, hivatalos devizaárfolyamon kell forintra átszámítani.

(2) Ha a Magyar Nemzeti Bank által nem jegyzett és nem konvertibilis valutát, ezen valutára szóló eszközöket és kötelezettségeket (kötelezettségvállalásokat, más fizetési kötelezettségeket) kell forintra átszámítani, az átszámítást az Szt. 60. § (5) bekezdése szerinti módon kell elvégezni. Ez esetben a valuta szabadpiaci árfolyamán – ennek hiányában, országos napilapban a világ valutáinak árfolyamáról közzétett tájékoztató adatai alapján – a választott hitelintézet vagy a Magyar Nemzeti Bank, illetve az Európai Központi Bank által jegyzett devizára átszámított értéket kell a hitelintézet által jegyzett deviza devizavételi és deviza eladási árfolyamának átlagán vagy a Magyar Nemzeti Bank, illetve az Európai Központi Bank által közzétett, hivatalos devizaárfolyamon forintra átszámítani.

(3) A külföldi pénzürtékre szóló részesedések, értékpapírok, a valutapénztárban lévő valutakészlet, a devizaszámlán lévő deviza, valamint a követelések és kötelezettségek – egyezően a költségvetési számvitelben meghatározott értékkel – mérlegben szereplő értékét a mérleg fordulónapjára vonatkozó, a 23. § (1) és (2) bekezdése szerinti devizaárfolyamon átszámított forintértéken kell meghatározni.

(4) Külföldi pénzürtékre szóló követelésre vonatkozó teljesítést a 23. § (1) és (2) bekezdése szerinti devizaárfolyam forintértékén kell nyilvántartásba venni. Külföldi pénzürtékre szóló kötelezettségvállalásra, más fizetési kötelezettségre vonatkozó teljesítést, ha az devizaszámláról devizában vagy valutapénztárból valutában történik, a valuta, deviza nyilvántartási árfolyamán kell nyilvántartásba venni. A forintért vásárolt valutában, devizában külföldi pénzürtékre szóló kötelezettségvállalás, más fizetési kötelezettség teljesítését a devizáért, valutaért ténylegesen fizetett forintértéken kell nyilvántartásba venni. Ha a kapott, fizetett összeg több mint a követelés, kötelezettségvállalás, más fizetési kötelezettség könyv szerinti forintértéke, a különbséget a K354. Egyéb pénzügyi műveletek kiadásai vagy B409. Egyéb pénzügyi műveletek bevételei rovatokhoz vezetett nyilvántartási számlákon kell nyilvántartásba venni. Ha a kapott, fizetett összeg kevesebb, mint a könyv szerinti forintérték, a különbséggel a követelés, kötelezettségvállalás, más fizetési kötelezettség összegét kell csökkenteni.

VIII. A mérlegben értékkel szereplő eszközök és források értékelése

Immateriális javak és tárgyi eszközök

24. § (1) A nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközként olyan eszközt lehet kimutatni, amelynek az a rendeltetése, hogy a tevékenységet tartósan, legalább egy éven túl szolgálja. Az eszközöket rendeltetésük, használatuk alapján kell a nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközök vagy forgóeszközök közé sorolni.

(2) Ha az eszközök használata, rendeltetése megváltozik, azok besorolását módosítani kell.

(3) A várható használati idő alapján történő besorolás a kötelezettségvállaló feladata, a besorolást a rendelkezésre álló információ alapján a Számviteli Osztály ellenőrzi.

(4) Az eszközök és források év végi értékelését, átsorolását, állományból történő kivezetését a Számviteli Osztály előterjesztése alapján a közgazdasági és kontrolling igazgató engedélyezi.

25. § Kisértékű immateriális jószágnak, tárgyi eszközöknek minősülnek a kettőszázezer forint egyedi értéket nem meghaladó bekerülési értékű vagyoni értékű jogok, szellemi termékek, tárgyi eszközök.

26. § A mérlegben az immateriális javakat, tárgyi eszközöket a bekerülési értéken kell kimutatni, csökkentve az elszámolt terv szerinti és terven felüli értékcsökkenéssel, növelve a terven felüli értékcsökkenés visszaírt összegével.

A befektetett tárgyi eszközök és immateriális javak üzembe helyezése

27. § (1) Az immateriális javak, tárgyi eszközök állománynövekedésének dokumentálására a mindenkori ügyviteli rendszerből nyomtatott Állományba vételi, üzembehelyezési bizonylat szolgál. Utólagos aktiválás esetén a jelen szabályzat 2. számú mellékletét képező Üzembehelyezési adatlapot, valamint ingatlanok, járművek és szakhatósági engedélyhez kötött gépek és berendezések esetén Üzembehelyezési jegyzőkönyvet kell készíteni.

(2) Az Állományba vételi, üzembehelyezési bizonylat kötelezően tartalmazza:

- a) a bizonylat számát;
- b) az állományba vétel jogcímét;
- c) az eszköz pontos megnevezését, azonosító adatait;
- d) az eszköz bekerülési értékét;
- e) főkönyvi besorolását, és az értékcsökkenés leírási kulcsát;
- f) az analitikus nyilvántartás egyéb paramétereit;
- g) a kötelezettségvállalás pénzügyi objektumait;
- h) az állományba vételt végző nevét;
- i) az üzembehelyezés időpontját;
- j) az üzembehelyezést végző nevét;
- k) a leltárkezelő/leltárfelelős személy nevét, aláírását.

(3) Az Üzembe helyezési adatlap kötelezően tartalmazza:

- l) Az eszköz pontos megnevezését, azonosító adatait;
- m) az eszközzel együtt beszerzett tartozékok részletes jegyzékét;
- n) az eszköz bekerülési értékét;
- o) az eszköz műszaki jellemzőit;
- p) az üzembehelyezés időpontját;
- q) az üzembehelyezést végzők nevét;
- r) a leltárkezelő/leltárfelelős személy nevét, aláírását.

(4) Az Üzembe helyezési jegyzőkönyv kötelezően tartalmazza:

- a) az üzembehelyezett eszköz és tartozékainak pontos megnevezését, azonosító számát;
- b) az üzembehelyezés helyét, és időpontját;
- c) az üzembehelyezést végzők nevét, és aláírását;
- d) a csatolt műszaki átadás-átvételi jegyzőkönyv, hatósági igazolás felsorolását.

Tartós részesedések

28. § (1) A mérlegben a részesedéseket a bekerülési értéken kell kimutatni, csökkentve az elszámolt értékvesztéssel, növelve az értékvesztés visszaírt összegével.

(2) A tartós részesedések értékeléséhez szükséges információkat és dokumentumokat a Kancellári Hivatal Jogi Főosztálya (továbbiakban Jogi Főosztály) bocsátja a Számviteli Osztály rendelkezésére. Ennek keretében a Jogi Főosztály köteles a gazdasági társaságok előzetes beszámolóját a tárgy évet követő év január 31.-ig, a végleges beszámolókat a gazdasági társaságokra vonatkozó törvényi beszámolási határidőt követő 15 napon belül beszerezni és a Számviteli Osztály részére megküldeni.

Készletek

29. § (1) A mérlegben a vásárolt készleteket a mérleg fordulónapján használatba nem vett, vásárolt készletek bekerülési értékén kell kimutatni, csökkentve a már elszámolt értékvesztéssel, növelve az értékvesztés visszaírt összegével.

(2) A mérlegben a befejezetlen termelést, félkész termékeket, késztermékeket a bekerülési értéken kell kimutatni, csökkentve az elszámolt értékvesztéssel, növelve az értékvesztés visszaírt összegével.

Követelések

30. § A mérlegben a követeléseket a bekerülési értéken kell kimutatni, csökkentve az elszámolt értékvesztéssel, növelve az értékvesztés visszaírt összegével.

31. § (1) A követelések mérlegfordulónapi értékelésével kapcsolatos teendők:

- a) függő (el nem ismert) követelések kivezetése,
- b) behajthatatlan követelések kivezetése,
- c) az elengedett követelések kivezetése (amennyiben a jogszabályok lehetővé teszik),
- d) értékvesztések elszámolása, az elszámolt értékvesztések visszaírása,
- e) a külföldi pénzürtékre szóló követelések mérlegfordulónapi értékeléséből adódó árfolyamkülönbszetek elszámolása.

(2) A követelések kimutatásának, állományba vételének, mérlegben történő szerepeltetésének alapvető követelménye, hogy az adós a követelést elismerje. Az egyenlegközlő levél a követelések leltározásának alapbizonylata. A Pénzügyi Főosztály a vevői követelésekre vonatkozó egyenlegközlő kimutatásokat a tárgyév október 31. napja szerinti könyvelési állapotnak megfelelően, tárgyév november 30. napjáig küldi meg az érintett partnerek részére az alábbi módon:

- a) amennyiben az egyenlegközlő levél által tartalmazott követelés 2014. március 15-e előtt keletkezett, úgy a küldeményt tértivevény különszolgáltatással,
- b) ha az egyenlegközlő levél az a) pont szerinti időpont után keletkezett követeléseket tartalmaz, egyszerű levélként,
- c) az a) pont szerinti időpontot megelőzően, és azt követően keletkezett követeléseket vegyesen tartalmazó egyenlegközlő levél esetén, tértivevény különszolgáltatással ellátott levélként.

(3) A mérlegkészítésnek az Áhsz. 30/A. § a) pontjában meghatározott határidejére tekintettel, a Közgazdasági és Kontrolling Igazgatóság Pénzügyi Főosztálya (továbbiakban Pénzügyi Főosztály) a (2) bekezdés szerint megküldött egyenlegközlőkre érkezett visszajelzések feldolgozását a tárgyévet követő év január 25. napjáig elvégzi.

(4) Elismert a követelés, ha

- a) szerződésen alapuló követelésnél a partner nem kifogásolja meg a számlát, a teljesítéssel kapcsolatban sem minőségi, sem mennyiségi kifogást nem emel, valamint a részére megküldött egyenlegközlőn a fennálló tartozás nyilvántartás szerinti összegét írásban visszaigazolja,
- b) jogszabályon alapuló követelések esetében a vonatkozó hatályos jogszabály, a jogerős határozat biztosítja az elismertséget, a dokumentálhatóságot, még abban az esetben is, ha az adós vitatja azt,
- c) az adós a követelést a mérlegkészítés napjáig megtérítette.

(5) Az Egyetem a könyveiben és a könyvviteli mérlegében nem szerepeltethet olyan követeléseket, amelyek pénzügyi teljesülésére már nincs esély, az ilyen követeléseket behajthatatlan követelésként ki kell vezetni a könyvekből, le kell írni. A leírás nem tekinthető követelésről való lemondásnak, a követelés elengedésének.

(6) Behajthatatlan követelés:

- a) amelyre az adós ellen vezetett végrehajtás során nincs fedezet, vagy a talált fedezet a követelést csak részben fedezi. Nem tekinthető behajthatatlannak a követelés, ha a végrehajtás közvetlenül nem vezetett eredményre és a végrehajtást szüneteltetik,
- b) amelyet a hitelező a csődeljárás, a felszámolási eljárás, az önkormányzatok adósságrendezési eljárása során egyezségi megállapodás keretében elengedett,
- c) amelyre a felszámoló által adott írásbeli igazolás (nyilatkozat) szerint nincs fedezet,
- d) amelyre a felszámolás, az adósságrendezési eljárás befejezésekor a vagyonfelosztási javaslat szerinti értékben átvett eszköz nem nyújt fedezetet,
- e) amelyet bíróság előtt érvényesíteni nem lehet,
- f) a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott kis összegű követelések tekintetében az olyan követelés, amelynél a fizetési meghagyásos eljárással vagy a végrehajtással kapcsolatos ráfordítások nincsenek arányban a követelés várhatóan behajtható összegével,
- g) az olyan követelés, amelynél az adós nem lelhető fel, mert a megadott címen nem található, és a felkutatása igazoltan nem járt eredménnyel,
- h) amely a hatályos jogszabályok alapján elévült.

(7) A behajthatatlanság tényét és mértékét bizonyítani és dokumentálni kell.

(8) A követelések hatékony érvényesítése érdekében a tárgyhónap zárását követő 5 munkanapon belül az SAP rendszerből ki kell listázni a 30, illetve 60 napon túli vevői tartozásokat, valamint ki kell nyomtatni a 30-60 napos késedelmes (1. szint) partnerek számláinak hiteles másolatát. A Pénzügyi Főosztály az összeállított anyagot elektronikusan és postai úton is megküldi a Jogi Főosztálynak.

(9) Az olyan követeléseket, amelyek pénzügyi teljesülésére nincs esély, behajthatatlanná kell nyilvánítani. Amennyiben egy követelést a Jogi Főosztály behajthatatlannak minősít, a követelés behajthatatlanságára vonatkozó javaslatot a megfelelő indokolással 15 napon belül a Kancellár elé terjeszti, aki dönt a követelés leírásáról, vagy annak elutasításáról.

(10) A Kancellár által jóváhagyott, vagy elutasított javaslatokat a Jogi Főosztály haladéktalanul továbbítja a Pénzügyi Főosztályra, amely gondoskodik a behajthatatlan követelések kivezetéséről. A tárgyévet érintő javaslatokat a Jogi Főosztály legkésőbb a tárgyévet követő év január 31. napjáig köteles a Pénzügyi Főosztályra eljuttatni. Az olyan tárgyévi behajthatatlan követeléseket érintő ügyekről, amelyek lezárása e határidőig nem történt meg, a Jogi Főosztály a tárgyévet követő év február 1. napjáig írásban tájékoztatja a Közgazdasági és Kontrolling Igazgatóságot.

A hallgatói tartozásokra, az Egyetem által nyújtott lakáscélú munkáltatói kölcsönökre vonatkozó szabályok

32. § (1) Az Egyetem hallgatókkal szemben fennálló követelései nyilvántartása, listázása a tanulmányi rendszerben történik. A követelések érvényesítésével kapcsolatos feladatokat a Tanulmányi Igazgatási Főosztály, valamint a Jogi Főosztály látja el. A lejárt hallgatói fizetési kötelezettségek esetében a Térítési és Juttatási Szabályzatban foglalt szankciókat kell alkalmazni,

(2) Az Egyetem által nyújtott munkáltatói kölcsönök név szerinti részletes kimutatását negyedévente az OTP Bank Nyrt. bocsátja a Jogi Főosztály rendelkezésére. A kimutatások beérkezésétől számított 10 munkanapon belül le kell válogatni azon adósok listáját, akik legalább 3 hónap hátralékkal rendelkeznek, vagy a kölcsönt a lejáratát követően 3 hónapon belül nem rendezték. Az így kapott listán szereplő adósok felszólítása a Jogi Főosztály feladata.

Pénzeszközök

33. § A mérlegben a pénzeszközöket a mérleg fordulónapján a pénztárban lévő, a fizetési számlához kapcsolódó számlakivonatban szereplő értéken kell kimutatni, csökkentve az elszámolt értékvesztéssel, növelve az értékvesztés visszaírt összegével. Az értékvesztés elszámolása során figyelembe kell venni e szabályzat a pénzeszközök értékvesztésére vonatkozó szakaszát is.

Saját tőke

34. § A saját tőkébe tartozó forrásokat a mérlegben könyv szerinti értéken kell kimutatni.

Kötelezettségek

35. § A kötelezettségeket a mérlegben könyv szerinti értéken kell kimutatni.

Időbeli elhatárolások

36. § (1) Az aktív és passzív időbeli elhatárolásokat a mérlegben könyv szerinti értéken kell kimutatni.

(2) Az aktív és passzív időbeli elhatárolások elszámolását az év végi zárlati tevékenységek keretében kell végrehajtani.

IX. Záró rendelkezések

36. § A szabályzat a Szenátus általi elfogadása napján lép hatályba, hatálybalépésével egyidejűleg az Egyetem 2014. július 22. napján elfogadott eszközök és források értékelési szabályzata hatályát veszti.

Pécs, 2015. november 12.

Dr. Bódis József
rektor

Egyetérték:

Jenei Zoltán
kancellár

Záradék:

A szabályzatot az Egyetem Szenátusa 2015. november 12-ei ülésén 209/2015. (11.12.) számú határozatával fogadta el.